

SKAL BEHANDLES I Utvalg	Møtedato	Saksnr
Eldres råd	01.02.2021	005/21
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	01.02.2021	005/21
Komite for helse og mestring	03.02.2021	002/21
Formannskap	10.02.2021	008/21
Kommunestyret	18.02.2021	004/21

Saksbeh.:	Else-Marit Sætaberget	Arkiv:		Arkivsaknr.:
		20/3116		

Etablering av Seniorsenter i Kongsvinger

Vedlegg:

Etablering av seniorsenter, innspill fra Eldrerådet

Rådmannens INNSTILLING

1. Det etableres Seniorsenter i Kongsvinger kommune.
2. Kommunen ansetter Senior Koordinator i 50 % stilling.
3. Kostnader til leie/felleskostnader samt lønnskostnader til Senior Koordinator dekkes første driftsår gjennom eksisterende ramme og tilskuddsmidler.
4. Forslag til leieavtale legges frem for Formannskapet til godkjenning før behandlingen i kommunestyret.

01.02.2021 Eldres råd

Eldrerådet er positiv til at vi nå endelig kan se at vi får et Seniorsenter. Saken er lagt fram med en fylldig og god informasjon i saksbehandling. Det er imidlertid et moment, om koordinator som er tenkt i 50% stilling besatt fra en kommunal ansatt i det første året. Det er viktig at denne personen, med 50 % stilling for seniorsenteret, har den rette innstillingen og kreativitet til oppstarten og den videre koordineringen av senteret.

Stillingen må bli permanent og utvides ved behov.

Votering:

Innspillet var enstemmig vedtatt.

Eldres råd- 005/21 Vedtak:

Eldrerådet sender innspillet til til saken.

01.02.2021 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Votering:

Innstillingen er enstemmig.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse- 005/21 Vedtak:

Råd for personer med funksjonsnedsettelse går for rådmannens innstilling.

03.02.2021 Komite for helse og mestring

Nytt forslag fra Unn Bjørklund:

1. Det etableres Seniorsenter i Kongsvinger kommune.
2. Kommunen ansetter Senior Koordinator i 50 % stilling. Stillingen lyses ut omgående etter at vedtak om etablering er fattet, med mål om tilsetting senest 01.09.21. Interne ressurser i Kongsvinger kommune ivaretar rollen som Senior Koordinator fram til stillingen er besatt, slik at det praktiske arbeidet kan igangsettes umiddelbart.
3. Kostnader til leie/felleskostnader samt lønnskostnader til Senior Koordinator dekkes første driftsår gjennom eksisterende ramme og tilskuddsmidler og innarbeides deretter inn i Kongsvinger kommunes årsbudsjett.
4. Forslag til leieavtale legges frem for Formannskapet til godkjenning før behandlingen i kommunestyret.
5. Det utarbeides en rapport etter første års drift som grunnlag for evaluering. Denne fremlegges komite for helse og mestring før sommeren 2022. Evaluering foretas videre årlig.

Nytt forslag fra Unn Bjørklund:

5. Det utarbeides en rapport etter første års drift som grunnlag for evaluering. Denne fremlegges komite for helse og mestring før sommeren 2022.

Votering:

Rådmannens innstilling med tillegspunkt 5, fremmet av Unn Bjørklund (AP), ble enstemmig vedtatt.

Komite for helse og mestring- 002/21 Vedtak:

1. Det etableres Seniorsenter i Kongsvinger kommune.
2. Kommunen ansetter Senior Koordinator i 50 % stilling.
3. Kostnader til leie/felleskostnader samt lønnskostnader til Senior Koordinator dekkes første driftsår gjennom eksisterende ramme og tilskuddsmidler.
4. Forslag til leieavtale legges frem for Formannskapet til godkjenning før behandlingen i kommunestyret.
5. Det utarbeides en rapport etter første års drift som grunnlag for evaluering. Denne fremlegges komite for helse og mestring før sommeren 2022.

10.02.2021 Formannskap

Nytt forslag fra Elin Såheim Bjørkli:

Tillegg satt inn etter 1. setning:

Pkt. 2. Kommunen ansetter Senior Koordinator i 50 % stilling. Stillingen lyses ut omgående etter at vedtak om etablering er fattet, med mål om tilsetting senest 01.09.21. Interne ressurser i Kongsvinger kommune ivaretar rollen som Senior Koordinator fram til stillingen er besatt, slik at det praktiske arbeidet kan igangsettes umiddelbart.

Tillegg satt inn etter «eksisterende ramme»:

Pkt. 3. Kostnader til leie/felleskostnader samt lønnskostnader til Senior Koordinator dekkes første driftsår gjennom eksisterende ramme og tilskuddsmidler og innarbeides deretter i Kongsvinger kommunes årsbudsjett.

Votering:

Punkt 1, 4 og 5 i komiteens innstilling er enstemmig.

Punkt 2 og 3 i komiteens innstilling ble vedtatt med 6 (SP 3, FRP 1, H 1, PP 1) mot 3 (AP 3) stemmer.

Mindretallet stemte på tilleggsforslagene til Elin Såheim Bjørkli, AP.

Formannskap- 008/21 Vedtak:

1. Det etableres Seniorsenter i Kongsvinger kommune.
2. Kommunen ansetter Senior Koordinator i 50 % stilling.
3. Kostnader til leie/felleskostnader samt lønnskostnader til Senior Koordinator dekkes første driftsår gjennom eksisterende ramme og tilskuddsmidler.
4. Forslag til leieavtale legges frem for Formannskapet til godkjenning før behandlingen i kommunestyret.
5. Det utarbeides en rapport etter første års drift som grunnlag for evaluering. Denne fremlegges komite for helse og mestring før sommeren 2022.

18.02.2021 Kommunestyret

Nytt forslag fra Margrethe Haarr:

Punkt 4 strykes, ettersom dette punktet allerede er fullført.

Votering:

Formannskapets innstilling, kombinert med endringsforslaget fra Margrethe Haarr, SP, ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret- 004/21 Vedtak:

1. Det etableres Seniorsenter i Kongsvinger kommune.
2. Kommunen ansetter Senior Koordinator i 50 % stilling.
3. Kostnader til leie/felleskostnader samt lønnskostnader til Senior Koordinator dekkes første driftsår gjennom eksisterende ramme og tilskuddsmidler.
4. Det utarbeides en rapport etter første års drift som grunnlag for evaluering. Denne fremlegges komite for helse og mestring før sommeren 2022.

Saksopplysninger:

Under arbeidet med Omstilling 2020 ble det etablert en arbeidsgruppe som ble gitt mandat å vurdere etablering av Seniorsenter i Kongsvinger kommune.

Mandatet var som følger:

- Vurdere unngåtte kostnader og senere behov for økte tjenester som følge av etablering av seniorsenter.
- Utrede muligheten for å etablere et seniorsenter som i hovedsak er brukerstyrt.
- Definere målgruppe.
- Anbefale driftsform.
- Vurdere behovet for kommunal koordinering – se på muligheten for overføring av ressurs fra ordinær dagsenterdrift.
- Søke på tilskuddsordningen «Aktivitetstiltak for å forebygge ensomhet og passivitet».
- Vurdere lokale og avklare kostnader til dette.
- Hvordan samhandle med helsetjenesten med mål om å forebygge økt behov for tjenester for

den enkelte.

Arbeidet resulterte i en rapport der det konkluderes med at opprettelse og drift av Seniorsenter vil være i tråd med lovverk, gjeldende stortingsmeldinger og føringer, et langvarig ønske fra kommunens eldre befolkning samt vil være et tiltak som kan møte behov for tidlig innsats og forbyggende tjenester særlig rettet mot seniorbefolkningen.

Det ble gjennomført to workshops der frivillighet og ulike lag/organisasjoner var representert. Kommunen fikk bistand av tjenestedesigner fra KS, og disse to arbeidsøktene konkluderte med en målsetning for seniorsenter, forlag til driftsfom og utkast til aktiviteter i en oppstartsfasen.

I KS-sak 100/20 ble følgende vedtatt:

«Morgendagens aktivitetssenter» inkluderer i sak om Seniorsenter. Seniorsenteret forankres i kommunalområdet Helse- og mestring.

I formannskapet 30.11.2020 ble det vedtatt å sende sak 137/20 Etablering av seniorsenter i retur med behov for et mer grundig saksfremlegg. Saken fremmes her med ytterligere presiseringer og utredning.

Vurdering av unngåtte kostnader og senere behov for økte tjenester som følge av etablering av seniorsenter

Forskning, stortingsmeldinger og reformer peker på viktigheten av forebyggende og helsefremmende tiltak overfor eldre som en hovedfaktor for at flere skal kunne bo hjemme med minst mulig hjelp. Utsatt tjenestebehov pekes på som en reell gevinst. I tillegg nevnes egenopplevde kvaliteter og gevinster den enkelte innbygger oppnår. Skulle det oppstå et tjenestebehov hos den enkelte bruker, kan et seniorsenter medvirke til utsatte eller unngåtte tiltak på et høyere nivå i omsorgstrappen. Det vil være lettere å fange opp eventuelle endringer eller forverring av innbyggerens helse når vedkommende er tilknyttet jevnlig besøk på et seniorsenter: ikke minst gjelder dette eldre som ikke har kommunale tjenester. Tidlige effektive tjenester utsetter ressurskrevende og kompensierende tiltak.

Seniorsenteret kan være en god arena for å introdusere hjelpemiddel og mestringsteknologi på et tidlig stadium, og kan være et samlingssted der enkeltpersoner og grupper får tilbud om fysioterapeut og/eller ergoterapeut. Etablering av ukentlig «Helsestasjon for eldre» på seniorsenteret -et lavterskeltilbud der brukeren kan møte helsepersonell for spørsmål eller hjelp til mindre helseutfordringer- er fremlagt som et ønske fra brukergruppen under workshop. Kommunen ønsker å avsette et egnet rom i lokalet for en slik helsestasjon for eldre.

Seniorenens ressurs er viktig i lokalsamfunnet, og et seniorsenter kan bidra til aktivitet i kultur og frivillig sektor, også opp mot andre alders- og befolkningsgrupper i Kongsvinger.

Ved utgangen av 2019 var det registrert 4030 alderspensjonister i Kongsvinger kommune (NAV Kongsvinger) og antallet er årlig økende. Eldre lever lenger, og Kongsvinger har tiltakende aldersoverskudd. Det er derfor avgjørende for kommunen at tidlig innsats, forebyggende tjenester og helsefremmende tiltak kan utsette, redusere eller forhindre ressurskrevende og kompensierende helsetjenester.

Målgruppe

Senior er definert å være alle over 62 år. Gruppen innbyggere 62 + blir da definert å være målgruppen. Rekruttering og gode tilbud for også yngre seniorer vil være viktig for å gi helhetlige aktiviteter samt være et godt tiltak for å etablere nettverk i tidlig alderdom. Seniorsenteret skal ha som mål å tilby aktiviteter som favner alle behov og alle aldersgrupper innen seniorer, og skal medvirke til at både formelle og uformelle møteplasser oppstår.

Driftsform og organisering

Senteret skal være brukerstyrt og legge til rette for frivillig deltakelse, men skal ha kommunalt ansatt koordinator i 50 % stilling som kan koordinere de ulike tilbudene, de frivillige og samordne opp mot kommunale tjenester. Seniorsenteret skal koordinere kultur, helse og servicetjenester, kompetanseutvikling, aktiviteter, kurs og rådgivning. I tillegg skal seniorsenteret tilby ulike tjenester, fritidstilbud og treningsformer for eldre, gjerne i tett samarbeid med frivilligheten. Seniorsenteret er forankret i kommunalområdet

Helse og mestring, men skal ikke være et helsetilbud. Senteret skal ha en tverrsektoriell profil, der frivillighet og kultur er tydelige deltakende bidragsytere i et folkehelseperspektiv.

Ved etablering og oppstart skal brukerne selv sette sammen et husstyre der de ulike lag og foreninger er representert. Husstyret skal beslutte rutiner og regler knyttet til drift og allsidig bruk av senteret. Seniorsenior koordinator vil bistå i arbeidet slik at disse husreglene oppleves etterrettelige og innefor gjeldende lovverk. Husstyret vil sammen med Seniorsenior koordinator gis i oppdrag å se på mulige transportløsninger – fortrinnsvis i samarbeid med frivilligheten- slik at seniorsenteret skal oppleves som et møtested for alle eldre fra hele kommunen. Koordinator vil også bistå i å melde inn Seniorsenteret som en frivillig organisasjon slik at senteret kan søke midler og tilskudd til daglig drift og aktiviteter gjennom de tilskuddsordninger som åpner for dette.

Brukerne skal selv utarbeide vedtekter for Seniorsenteret. Representanter for brukergruppen har gjort en stor innsats i å hente vedtekter og husregler fra tilsvarende seniorsenter andre steder i landet. Disse er revidert og tilpasset intensjoner og ønsker for Seniorsenteret i Kongsvinger og legges ved som et forslag til mulige vedtekter på første ordinære etableringsmøte/årsmøte.

Kongsvinger kommune skal stå for leiekostnader av bygget samt strøm/oppvarming/fellesutgifter, og ha dialog med utleier ved behov. Kongsvinger kommune vil også stå for lønnskostnader til Seniorsenior koordinator i 50 % stilling. Før lokaler tas i bruk må nødvendige tilpasninger utføres –dette inkluderer kjøkkenløsning.

Tilskuddsmidler

Arbeidsgruppa i Omstilling 2020 fikk som mandat å søke tilskuddsordningen «*Aktivitetstiltak for å forebygge ensomhet og passivitet*». Kommunen er gitt kr. 550.000 gjennom ordningen for etablering og drift av Seniorsenteret. Ordningen gir mulighet for å søke og motta tilskuddet i ytterligere fire år. Disse midlene er gitt med tildelingskriterier knyttet til leiekostnader og kommunalt ansatt koordinator.

Kongsvinger kommune har også mottatt tilskudd gjennom «*Tiltakspakke for sårbare eldre*»; regjeringens tilskuddsordning etablert på grunn av den pågående pandemien. Midlene er gitt med kriterier, og kr. 305.000 er øremerket seniorsenter (drift og lønnsmidler).

Ved nedtrapping av tilskuddsmidler vil videre drift av seniorsenteret samt lønnsmidler inkluderes i budsjettarbeidet. Kommunen vil også fortsatt søke på tilsvarende tilskuddsordninger der dette etableres.

Lokaler, seniorsenior koordinator og kostnader

Totalt har det vært befaring av fem mulige lokaler for etablering av Seniorsenter. Etter innspill fra Eldrerådet og Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse, er lokalene i Schüssler veg (Gamle Folkets Hus) vurdert som best egnet. Lokalene er totalt på 430 kvm med utearealer og gode parkeringsmuligheter. Hovedetasje har inngang fra bakkenivå og er universelt utformet –inkludert handikaptolett i bygget. Det må på plass enkelte tilpasninger, blant annet for å gi en god kjøkkenløsning som bidrar til gode mat- og måltidsopplevelser ved senteret.

Brukerrepresentanter og representanter fra Eldrerådet har vært tilstede på befaringer, og er svært tilfreds med valg av lokaler. Rådsmannen er i dialog med utleier om nødvendige tilpasninger. Disse vil bli gjort før overtakelse, og kostnader vil legges inn i leie. Ved vedtak om etablering av seniorsenter vil rådsmannen inngå leieavtale.

Det er et klart behov for kommunal koordinering, og koordinatoren vil ha ansvaret for:

- Koordinere de ulike tilbudene i huset, de frivillige og samordne opp mot kommunale tjenester.
- Koordinere og etablere tilbud som fremmer mestring og fysisk aktivitet, samt forebygger ensomhet og utrygghet i samarbeid med husets brukere og husstyret.
- Legge til rette for og lede ulike former for generasjonsmøter.
- Samordne aktiviteter i Seniorsenteret opp mot aktiviteter og tilbud i kommunes institusjoner og omsorgsboliger.
- Ha tett dialog og samarbeid med Frivillighetskoordinator, kommunale helse- og mestringstjenester, kultur/bibliotektilbud, rådgiver for velferdsteknologi og digitalisering.
- Vurdere behov for å trekke inn kommunale tilbud og tjenester i senteret, dette i samråd med egen leder og senterets husstyre.
- Kommunikasjons- og informasjonsarbeid.
- Bistå Seniorsenteret og Husstyret med søknadsprosedyrer på tilskudd/midler etc.
- Delta i årlig evaluerings- og rapporteringsarbeid.

Arbeidsoppgavene til seniorkoordinatoren omfatter ikke gjennomføring av tilbud og aktiviteter ved senteret, heller ikke daglige driftsoppgaver knyttet til kjøkken, servering, renhold etc.

Den pågående pandemien påvirker når det er tilrådelig med oppstart av Seniorsenteret, og rådmannen ønsker derfor å bruke interne ressurser i forhold til koordinatorrollen inntil senteret kan ha en tilnærmet ordinær drift.

Kostnader	Per år	Per måned
Husleie	163.400	13.617
Fellesutgifter (strøm, vann, snørydding, strøing etc)	118.250	9854
Lønnskostnader Seniorkoordinator inkl. sos. avg.	350.000	29.166
Renhold	90.000	7500
Totale drifts- og lønnskostnader	721.650	60.137

Husleiekostnader er her beskrevet uten økning som vil komme på grunn av nødvendige tilpasninger. Disse kostnadene vil fordeles mellom utleier og kommunen som leietaker, og økningen i leie vil bli marginal.

Første driftsår vil kunne dekkes gjennom mottatte tilskuddsmidler. Dersom kommunen også mottar aktivitetsmidler i ytterligere fire år (kr. 550.000 per år), vil dette langt på vei dekke drift/lønn ut 2024.

Kongsvinger kommune har avsatt kr. 300.000 på investeringsfond. Det vil bli gitt midler fra dette fondet til innkjøp av nødvendig utstyr/inventar til Seniorsenteret.

Vurdering:

Seniorsenter har lenge vært etterspurt av eldre i Kongsvinger, og vil være et godt tiltak innen det forebyggende og helsefremmende arbeidet særlig rettet mot denne delen av befolkningen. Den pågående pandemien setter noen begrensninger i forhold til tilbud, aktiviteter og antall brukere i det daglige, men en oppstart innenfor gjeldende smittevernsregler vil være mulig og ønskelig så raskt det lar seg gjøre i 2021. Helse- og mestringstjenestene ser at lite tilbud og liten sosial kontakt under covid-19 forsterker utfordringene, og for mange eldre betyr dette svekkelse av egen helse. Det er derfor viktig å komme inn med tidlige tiltak for å unngå ressurskrevende tjenester for en økende andel seniorer etter hvert som pandemien trekker ut i tid.

Medbestemmelse:

Hovedtillitsvalgte og verneombud har vært deltakende i arbeidsgruppene i Omstilling 2020, og har hatt mulighet til å komme med innspill underveis. Omstilling 2020 er forankret i kontaktutvalget.

Konklusjon og oppsummering:

Etablering av Seniorsenter i Kongsvinger møter føringer gitt i «*Samhandlingsreformen*», «*Leve hele livet*», «*Folkehelsemeldingen*», «*Kulturmeldingen*» samt «*Strategi for å øke helsekompetansen i befolkningen*». Viktigheten av forebyggende og helsefremmende tiltak overfor eldre er en hovedfaktor for at flere skal kunne bo hjemme lengt mulig med minst mulig hjelp. Utsatte tjenestebehov er en reell gevinst både for den enkelte eldre og for kommunen.

Etablering av et seniorsenter i Kongsvinger er et langvarig ønske og uttalt behov fra eldre i kommunen. Ikke minst viser den pågående pandemien at liten sosial kontakt, lite tilbud og få muligheter til aktiviteter raskt kan svekke Eldres helse. Ut fra arbeidet som arbeidsgruppen har gjort under Omstilling 2020, workshops og planlegging med hjelp av tjenstedesigner fra KS, samt kartlegging av kostnader og gevinster knyttet til seniorsenter, anbefaler rådmannen at det etableres et Seniorsenter i Kongsvinger kommune.

Senteret driftes av brukerne etter fremstilling av organiseringsform, mens kommunen bidrar med kommunalt ansatt seniorkoordinator i 50 % stilling. Utgifter til etablering samt det første driftsåret tas innen eksisterende rammer og gjennom tildelte tilskuddsmidler. Gitt fortsatt aktiviseringstilskudd i ytterligere fire år dekkes hoveddelen av utgifter til drift og lønn ut 2024. Kongsvinger kommune vil videre søke på eventuelt nye tilskuddsordninger som måtte tilkomme. Evalueringer av gevinsteffekter og erfaringer knyttet til drift vil avgjøre et fremtidig behov for å legge drift av Seniorsenteret inn i budsjett og økonomiplanarbeidet.

Det utarbeides en rapport etter første års drift som grunnlag for evaluering. Denne fremlegges komite for helse og mestring før sommeren 2022. Evaluering foretas videre årlig.